

Συλλογή της Νομολογίας

Υπόθεση C-425/13

Ευρωπαϊκή Επιτροπή
κατά
Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης

«Προσφυγή ακυρώσεως — Απόφαση του Συμβουλίου που εγκρίνει την έναρξη των διαπραγματεύσεων για τη σύνδεση του συστήματος εμπορίας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σύστημα εμπορίας εκπομπών αερίων θερμοκηπίου στην Αυστραλία — Οδηγίες διαπραγματεύσεως — Ειδική επιτροπή — Άρθρα 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ, 218, παράγραφοι 2 έως 4, ΣΛΕΕ και 295 ΣΛΕΕ — Θεσμική ισορροπία»

Περίληψη — Απόφαση του Δικαστηρίου (τμήμα μείζονος συνθέσεως) της 16ης Ιουλίου 2015

1. Προσφυγή ακυρώσεως — Πράξεις δεκτικές προσφυγής — Έννοια — Πράξεις που παράγουν δεσμευτικά έννομα αποτελέσματα — Απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων με τρίτο κράτος — Εμπίπτει — Προϋποθέσεις

(Άρθρα 218, εδ. 3 και 4, ΣΛΕΕ και 263, εδ. 2, ΣΛΕΕ· απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013, άρθρο 1 § 2, και παράρτημα, τμήμα Α)

2. Διεθνείς συμφωνίες — Συμφωνίες της Ένωσης — Διαπραγμάτευση και σύναψη — Άρθρο 218 ΣΛΕΕ — Κατανομή των αρμοδιοτήτων — Ανάθεση στα διάφορα θεσμικά όργανα συγκεκριμένων αρμοδιοτήτων — Ειδική επιτροπή την οποία ορίζει το Συμβούλιο — Υποχρεώσεις ενημερώσεως που επιβάλλονται στην Επιτροπή από την απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων — Συμβατότητα με τα όρια των αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στο κάθε θεσμικό όργανο — Τήρηση της αρχής της θεσμικής ισορροπίας

(Άρθρο 13 § 2 ΣΕΕ· άρθρα 218 §§ 2 και 4 ΣΛΕΕ και 295 ΣΛΕΕ· απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013, άρθρο 2, 2η περίοδος)

3. Διεθνείς συμφωνίες — Συμφωνίες της Ένωσης — Διαπραγμάτευση και σύναψη — Οδηγίες διαπραγματεύσεως τις οποίες απευθύνει το Συμβούλιο στην Επιτροπή — Οδηγίες στις οποίες προβλέπονται λεπτομερείς κανόνες που διέπουν τη διαδικασία ενημερώσεως, επικοινωνίας και διαβουλεύσεως μεταξύ της ειδικής επιτροπής και της Επιτροπής — Τήρηση της κατανομής των αρμοδιοτήτων και της αρχής της θεσμικής ισορροπίας

(Άρθρο 13 § 2 ΣΕΕ· άρθρα 218 §§ 2 έως 4 ΣΛΕΕ και 295 ΣΛΕΕ· απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013, παράρτημα, τμήμα Α, σημεία 1 και 2)

4. Διεθνείς συμφωνίες — Συμφωνίες της Ένωσης — Διαπραγμάτευση και σύναψη — Οδηγίες διαπραγματεύσεως τις οποίες απευθύνει το Συμβούλιο στην Επιτροπή — Διατάξεις με τις οποίες επιβάλλονται δεσμευτικές διαπραγματευτικές θέσεις — Παραβίαση της κατανομής των αρμοδιοτήτων και της αρχής της θεσμικής ισορροπίας — Ακύρωση

(Άρθρο 13 § 2 ΣΕΕ· άρθρα 218 §§ 2 έως 4 ΣΛΕΕ και 295 ΣΛΕΕ· απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Μαΐου 2013, άρθρο 1 § 2, και παράρτημα, τμήμα Α, σημείο 3, 1η περίοδος)

5. Προσφυγή ακυρώσεως — Ακυρωτική απόφαση — Περιεχόμενο — Μερική ακύρωση πράξεως του δικαίου της Ένωσης — Προϋπόθεση — Δυνατότητα διαχωρισμού των ακυρωτέων στοιχείων της προσβαλλομένης πράξεως — Απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων για διεθνή συμφωνία — Προς ακύρωση στοιχεία τα οποία δεν μεταβάλλουν την ουσία των υποχρεώσεων της Επιτροπής σχετικά με τη διεξαγωγή των διαπραγματεύσεων — Δυνατότητα διαχωρισμού

(Άρθρο 263 ΣΛΕΕ)

1. Πρέπει να παρέχεται δυνατότητα ασκήσεως προσφυγής ακυρώσεως δυνάμει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ κατά όλων των μέτρων που λαμβάνονται από τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, ανεξαρτήτως της φύσεως ή της μορφής τους, εφόσον σκοπούν στην παραγωγή εννόμων αποτελεσμάτων. Προκειμένου να κριθεί αν τέτοια μέτρα παράγουν έννομα αποτελέσματα, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ουσία τους. Συναφώς, απόφαση που εκδόθηκε επί τη βάση του άρθρου 218, παράγραφοι 3 και 4, ΣΛΕΕ παράγει έννομα αποτελέσματα στις σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, καθώς και μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ένωσης. Έτσι, κατά το μέτρο που απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων με τρίτο κράτος, όπως η απόφαση της 13ης Μαΐου 2013 με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων για τη σύνδεση του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της Αυστραλίας, περιγράφει συγκεκριμένη και λεπτομερή διαδικασία για τη διαπραγμάτευση της σκοπούμενης συμφωνίας, διαδικασία την οποία το Συμβούλιο προτίθεται να επιβάλει στην Επιτροπή, μπορεί να ασκηθεί κατ' αυτής προσφυγή ακυρώσεως από την Επιτροπή.

(βλ. σκέψεις 26-30)

2. Σε ό,τι αφορά τη σύναψη διεθνών συμβάσεων, το άρθρο 218 ΣΛΕΕ συνιστά αυτοτελή και γενικό κανόνα συνταγματικής σπουδαιότητας, καθόσον παρέχει στα θεσμικά όργανα της Ένωσης συγκεκριμένες αρμοδιότητες. Αποσκοπώντας στην επίτευξη ισορροπίας μεταξύ των οργάνων αυτών, η ως άνω διάταξη προβλέπει, ειδικότερα, ότι οι συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και ενός ή περισσότερων τρίτων κρατών αποτελούν αντικείμενο διαπραγματεύσεως από την Επιτροπή, τηρουμένων των οδηγιών τις οποίες παρέχει σχετικώς το Συμβούλιο με απόφασή του, και εν συνεχεία συνάπτονται από το Συμβούλιο, είτε κατόπιν εγκρίσεως του Κοινοβουλίου είτε μετά από διαβούλευση με αυτό. Η αρμοδιότητα συνάψεως τέτοιων συμφωνιών απονέμεται πάντως στο Συμβούλιο υπό την επιφύλαξη των αρμοδιοτήτων που αναγνωρίζονται, στον τομέα αυτό, στην Επιτροπή. Στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων αυτών, το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποχρεούνται όμως να τηρούν την αρχή της καλόπιστης συνεργασίας, η οποία έχει ιδιαίτερη σημασία σε ό,τι αφορά τη διεθνή δράση της Ένωσης, δεδομένου ότι η δράση αυτή θέτει σε κίνηση μια διαδικασία στενού συντονισμού και διαβουλεύσεως μεταξύ των θεσμικών οργάνων της Ένωσης.

Συναφώς, στην περίπτωση που το Συμβούλιο έχει ορίσει, σύμφωνα με το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ, ειδική επιτροπή, η Επιτροπή οφείλει να παράσχει στην ως άνω ειδική επιτροπή όλα τα απαραίτητα στοιχεία προκειμένου η επιτροπή αυτή να παρακολουθήσει την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων, όπως είναι, μεταξύ άλλων, οι αναγγελθείσες κατευθυντήριες γραμμές και οι προβληθείσες θέσεις των άλλων μερών καθ' όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων. Μόνο κατ' αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η δυνατότητα της ειδικής επιτροπής να διατυπώσει γνώμες και

υποδείξεις για τη διαπραγμάτευση. Δεδομένων των διαφορετικών αρμοδιοτήτων τις οποίες έχουν τα θεσμικά όργανα κατά τη διαπραγμάτευση και τη σύναψη των κατά το άρθρο 218 ΣΛΕΕ συμφωνιών, είναι δυνατόν να απαιτηθεί από την Επιτροπή να παράσχει τα στοιχεία αυτά και στο Συμβούλιο.

Κατά συνέπεια, υποχρέωση η οποία προβλέπεται στην απόφαση του Συμβουλίου με την οποία εγκρίνεται η έναρξη διαπραγματεύσεων, κατά την οποία η Επιτροπή ενημερώνει γραπτώς το Συμβούλιο σχετικά με την πορεία των διαπραγματεύσεων μετά από κάθε διαπραγματευτικό γύρο και, οπωσδήποτε, τουλάχιστον ανά τρίμηνο, πρέπει να θεωρείται σύμφωνη προς το άρθρο 218, παράγραφοι 2 και 4, ΣΛΕΕ. Η υποχρέωση αυτή συμμορφώνεται και προς την υποχρέωση του άρθρου 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ κατά την οποία κάθε θεσμικό όργανο της Ένωσης δρα εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που του ανατίθενται από τις Συνθήκες. Ομοίως, δεν στοιχειοθετεί παραβίαση της αρχής της θεσμικής ισορροπίας ή του άρθρου 295 ΣΛΕΕ.

(βλ. σκέψεις 62, 64, 66-68, 70-72)

3. Το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι παρέχει την εξουσία στο Συμβούλιο να προβλέψει, στις οδηγίες διαπραγματεύσεως που απευθύνει στην Επιτροπή ενόψει της συνάψεως διεθνούς συμφωνίας, λεπτομερείς κανόνες που διέπουν τη διαδικασία ενημερώσεως, επικοινωνίας και διαβουλεύσεως μεταξύ, αφενός, της ειδικής επιτροπής την οποία ορίζει το Συμβούλιο και, αφετέρου, της Επιτροπής, εφόσον οι κανόνες αυτοί ανταποκρίνονται στον σκοπό της διασφάλισης, από εσωτερικής απόψεως, ενός εύρυθμου συντονισμού. Τέτοιοι λεπτομερείς κανόνες όσον αφορά τη διαδικασία δεν αντιβαίνουν ούτε στο άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ ούτε στην αρχή της θεσμικής ισορροπίας ούτε στο άρθρο 295 ΣΛΕΕ.

(βλ. σκέψεις 78, 84)

4. Μολονότι το άρθρο 218, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ επιτρέπει στο Συμβούλιο να καταρτίζει, ενόψει της διαπραγματεύσεως διεθνών συμφωνιών από την Επιτροπή, οδηγίες σχετικά με τη διαπραγμάτευση αυτή, εντούτοις η διάταξη αυτή δεν του παρέχει την εξουσία να επιβάλει στον διαπραγματευτή λεπτομερείς διαπραγματευτικές θέσεις. Στο μέτρο που διατάξεις σκοπούσες σε δέσμευση του διαπραγματευτή υπερβαίνουν τον συμβουλευτικό ρόλο ο οποίος αποδίδεται στην ειδική επιτροπή την οποία ορίζει το Συμβούλιο, οι διατάξεις αυτές στοιχειοθετούν παραβίαση, εκ μέρους του Συμβουλίου, της διαλαμβανόμενης στο άρθρο 13, παράγραφος 2, ΣΕΕ υποχρεώσεώς του να δρα εντός των ορίων των αρμοδιοτήτων που του ανατίθενται από το άρθρο 218, παράγραφοι 2 έως 4, ΣΛΕΕ. Εξάλλου, το Συμβούλιο, θεσπίζοντας τέτοιες διατάξεις, παραβιάζει και την αρχή της θεσμικής ισορροπίας.

(βλ. σκέψεις 88-92)

5. Βλ. το κείμενο της αποφάσεως.

(βλ. σκέψεις 94, 95)